

Muistio tietoyhteiskuntaohjelmalle suomalaisten tieto- ja viestintätekniikan käytöstä ja siihen suhtautumisesta marraskuussa 2006

*Laatija:
tutkija Timo Sirkiä*

1. Aluksi.....	1
2. Suomalaiset viestintätekniikan käyttäjinä.....	2
2.1. Suomalaisten internetin ja sähköpostin käyttö	2
2.2. Suomalaisten matkapuhelimen käyttö	5
2.3. Uudet matkapuhelinpalvelut	6
3. Internetin käytön yksityiskohtaisempaa tarkastelua	8
3.1. Internetin käyttöpaikat.....	9
4. Julkisten palvelujen käyttö internetin kautta.....	12
4.1. Internetpalveluihin ja verkon turvallisuuteen suhtautuminen	14
4.2. Langaton internet-yhteys	17
4.3. Miksi kotona ei ole internetyhteyttä	18
4.4. Laitekannan yleistyminen vuodesta 2004.....	19
5. Yhteenveto.....	20
Liitetaulukko.1	21
Liite 2: Puhelinhaastattelun kysymykset.....	22

Haastattelu- ja tutkimuspalvelut

Tilastokeskus

27.12.2006

1. Aluksi

Tässä raportissa esiteltävät tulokset perustuvat marraskuussa 2006 kuluttajabarometrin liitännäisenä tehtyyn puhelinhaastattelututkimukseen, johon haastateltiin 1278 15-74 -vuotiasta suomalaista. Koska satunnaisotos poimittiin väestötietojärjestelmästä, on kato voitu korjata ja vastausjakautumat voitu korottaa vastaamaan koko Suomen vastaavanikäistä väestöä. Netto-otos oli 2089 ja kato oli 39 prosenttia. Satunnaisvaihtelun vuoksi vasta usean prosenttiyksikön suuruiset erot vastausjakautumissa ovat tilastollisesti merkitseviä. (Kadonkorjaus ja aineistonpainotus menetelmä on esitelty tarkemmin julkaisussa Tulot ja kulutus 2004:28)

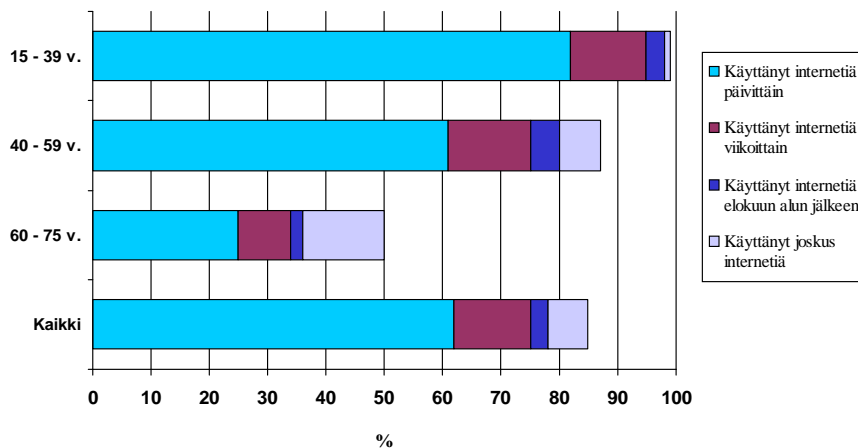
2. Suomalaiset viestintätekniikan käyttäjinä

Tässä luvussa tarkastellaan kuvioiden avulla sitä, miten laajasti ja säännöllisesti suomalaiset käyttävät internetiä, sähköpostia ja matkapuhelinta. Kuvioissa käytetään ikäryhmittelyä, joka perustuu aiempien tutkimusten perusteella tiedossa oleviin tieto- ja viestintätekniikan käytön yleisyyden taitekohtiin. Aluejako perustuu myös aiempiin tutkimuksiin. Oletus on, että uutuudet leviävät keskusalueilta syrjäseuduille. Sukupuolten välisiä eroja ei tarkastella kuin muutamassa kysymyksessä, koska ne ovat osoittautuneet aiemmissä tutkimuksissa vähäisiksi eläkeikäisiä lukuun ottamatta. Liitteessä 2 on ne kysymykset, joita on käytetty tässä raportissa. Sieltä voi katsoa tarkat sanamuodot, joita on lyhennetty kuvioesityksiin.

2.1. Suomalaisten internetin ja sähköpostin käyttö

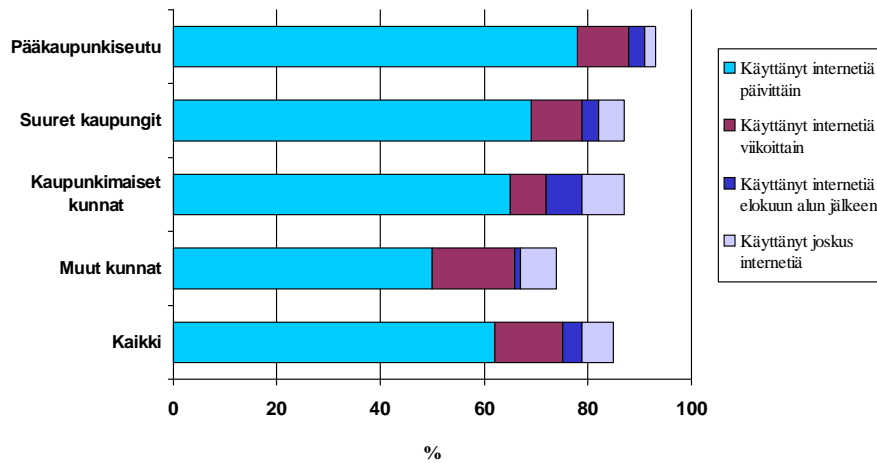
Päivittäinen käyttö on ainakin kohtuullisen hyvä mittari käytön vakiintuneisuuden asteelle. Viikoittainen käyttökin kuvaa käyttötottumusta ja on kansainvälisesti sovitun määritelmän mukaan säännöllistä internetin käyttöä.

Kuvio 1. Internetin käytön säännöllisyys ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2006

15-74 -vuotiaista 84 prosenttia on joskus kokeillut internetiä, kun marraskuussa 2005 internetiä joskus kokeilleita oli 79 prosenttia. Päivittäiskäyttäjiä oli kolme neljästä internetin käyttäjästä vuonna 2006. Vuoden kuluessa internetin päivittäisten käyttäjien määrä on lisääntynyt jokaisessa ikäryhmässä, suhteellisesti eniten yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Yli 60-vuotiaista internetiä on kokeillut joka toinen, mutta sen vakiokäyttäjien suhteellinen osuus oli edelleen pienempi kuin muissa ikäluokissa. Alle 40-vuotiaiden netin käyttö on hyvin säännöllistä. Neljä viidestä käyttää internetiä päivittäin. Iäkkään väestön internetikäyttö on muuttunut vuoden kuluessa säännöllisemmäksi. Yli 60-vuotiaista käyttää internetiä vähintään viikoittain 34 prosenttia kun vuosi sitten käyttäjiä oli 23 prosenttia.

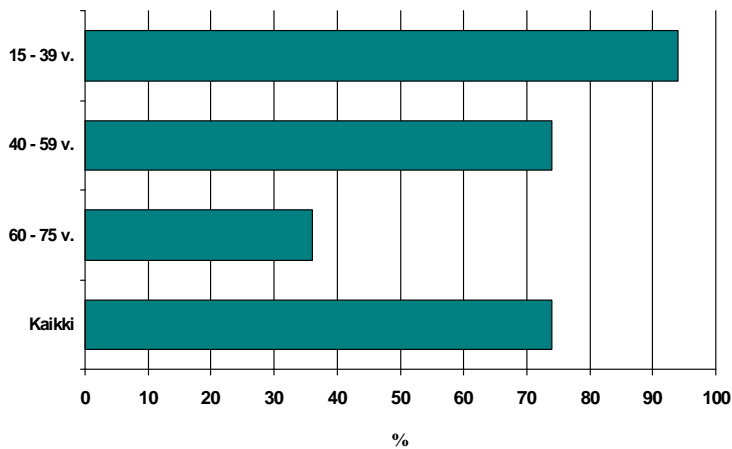
Kuvio 2. Internetin käytön säännöllisyys aluetyypin mukaan, prosentteina 15-74 –vuotiaista, marraskuu 2006

Erityyppisten alueiden väliset erot internetin käytön säännöllisyydessä ovat selvästi pienemmät kuin ikäryhmien väliset erot. Erot eivät ole internetin säännöllisessä käytössä kaventuneet vuoden aikana. Internetin päivittäiskäyttö on lisääntynyt melko tasaisesti kaikissa taajamatyypeissä. Päivittäisen käytön osalta ero pääkaupunkiseudun ja maaseutukuntien välillä on edelleen 25 prosenttiyksikön luokkaa.

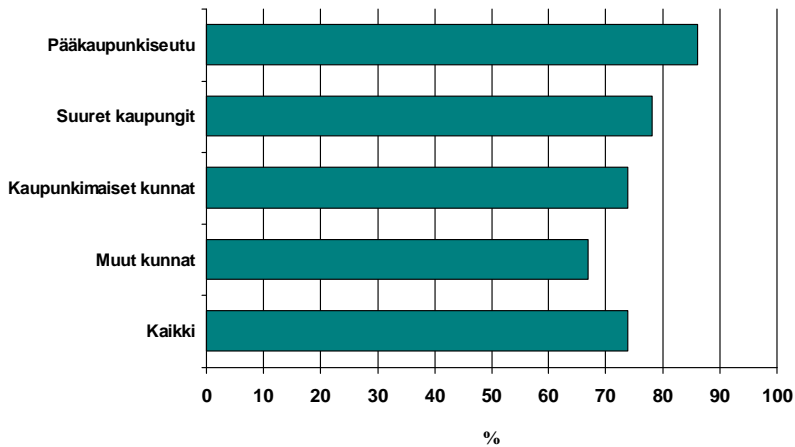
Astetta voimakkaampaa sähköisen verkon käyttöön sitoutumista kuvaa sähköpostin käytön säännöllisyys. Sehän edellyttää yleensä kaksisuuntaista viestintää toisin kuin internet, jota voi käyttää lähes sanomalehden tai teksti-tv:n tapaan yksisuuntaisesti.

Kuvio 3. Sähköpostiosoitteen omistaminen ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 –vuotiaista, marraskuu 2006

Sähköpostiosoitteen omistavien osuus oli vain vähän alhaisempi (noin neljä prosenttiyksikköä) kuin internetin käyttäjäosuus. Uusia sähköpostiosoitteen hankkineita on vuodessa kertynyt noin kahdeksan prosenttiyksikköä eli suhteellisesti enemmän kuin uusia internetin käyttäjiä.

Kuvio 4. Sähköpostiosoitteen omistaminen aluetyypin mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2006

Alueiden välillä on sähköpostiosoitteen omistussuudessa suunnilleen yhtä suuri ero kuin internetin käyttäjäosuudessa. Erot alueiden välillä ovat kaventuneet sähköpostin omistuksessa vuoden kuluessa, mistä voi päätellä, että useat harvaan asuttujen alueiden internetkäyttäjät ovat hankkineet sähköpostiosoitteen.

Kotitalouksilta, joilla oli laajakaistaliittymä kotikäytössä, kysyttiin, että onko käytössä asunnon sisäinen langaton internetyhteys? Asunnon sisäistä langatonta yhteyttä voi käyttää paikasta riippumatta. Langaton internetyhteys oli 18 prosentilla, 79 prosentilla ei sitä ollut, ja kolme prosenttia ei osannut vastata kysymykseen. Joka kolmas ilmoitti, että langattoman internetyhteyden hankinnan jälkeen internetin käyttö oli lisääntynyt. Kuusi vastaajaa kymmenestä totesi, että käyttö on pysynyt ennallaan. Aikaisemmissa tutkimuksissa on kysytty, että lisääntyikö internetin käyttö, kun hidras modeemiyhteys oli vaihdettu laajakaistaliittymään. Kahden kolmesta internetkäyttäjistä internetkäyttö oli lisääntynyt paljon tai jonkin verran nopeamman yhteyden hankkimisen jälkeen.

Vuoden 2005 tietoyhteiskuntaraportissa todettiin, että kokonaisuutena näyttää siltä, että ne jotka jo ennestäänkin ovat käyttäneet internetiä, sähköpostia ja netin asiointipalveluja, käyttävät niitä yhä aktiivisemmin ja monipuolisemmin. Toisaalta iäkkäiden väestöryhmien tieto- ja viestintätekniiikan käyttö oli lisääntynyt ja ikäpolvien väliset käyttöerot olivat kaventumassa. Vuoden 2006 tutkimustulosten perusteella voidaan arvioida, että iän merkitys tieto- ja viestintätekniiikan käytön yleisyyden ja mahdollisesti myös käyttötapojen määrittäjänä on edelleen vähentynyt. Alueellisten erojen nopea kaventuminen internetin käytössä ja käyttömahdollisuuksissa vuosikymmenen alussa on hidastunut ja lähes pysähtynyt.

Tietokone ja internet ovat saaneet uusia käyttäjiä tai ainakin niiden käytön kokeilijoita viimeisten kahden vuoden aikana. Keväällä 2006 tehdyn haastattelututkimuksen mukaan 15-74 -vuotiaasta väestöstä 12 prosenttia ei ollut ollenkaan käyttänyt tietokonetta. Vuonna 2004 tietokonetta ei ollut ollenkaan käyttänyt 17 prosenttia. Internetiä ei ollut vuonna 2006 ollenkaan käyttänyt 17 prosenttia 15-74-vuotiaista, kun vuonna 2004 internetin käyttöä ei ollut koskaan kokeillut 25 prosenttia. Kahdeksan prosenttia väestöstä eli yli 300 000 henkilöä oli aloittanut internetin käytön kahden vuoden aikana tai ainakin kertaalleen kokeillut sitä. Kuitenkin 15-74-vuotiaista noin 600 000 henkilöä ei ole edes kokeillut internetin käyttämistä.

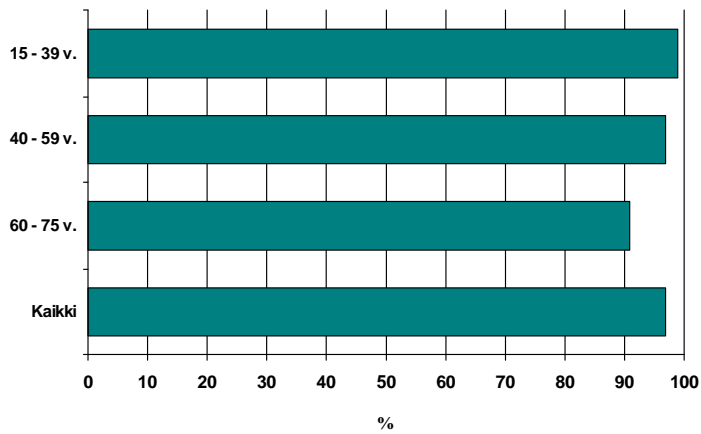
Syksyllä 2006 oli internetiä käyttänyt ainakin joskus 84 prosenttia 15-74-vuotiaista. Taajamissa oli internetiä käytetty useammin kuin maaseudulla. Internetiä koskaan käyttämättömistä noin yhdeksän kymmenestä on yli 50-vuotiaita riippumatta siitä, että ollaanko kaupungissa vai maaseudulla.

Yli 50-vuotiaiden ikäluokassa koulutuksella on huomattava vaikutus internetin käyttöön, mutta alle 50-vuotiaiden ikäluokassa koulutustaso ei selitä ollenkaan internetin käyttöä tai käyttämättömyyttä. Alle 50-vuotiaat käyttävät internetiä riippumatta siitä, tarvitsevatko he tietokonetta ja internetiä työssään tai ei, ja opiskellessa melkein kaikki käyttävät internetiä. Yli 50-vuotiaiden työssäkäyvien ja myös eläkeläisten internetin käytössä on suuri ero koulutustason mukaan, joten tämän ikäisillä tietokoneen ja internetin tarvitseminen työtehtävissä ei ole ainoa selittäjä internetin käyttöön vaan syynä on ilmeisesti jokin muu motivaatioon liittyvä seikka.

2.2. Suomalaisten matkapuhelimen käyttö

Matkapuhelin on hyvä verrokki internetin ja sähköpostin käytölle, sillä matkapuhelimen käyttö korvaa monia niiden käyttömuotoja etenkin vuorovaikutuksen osalta.

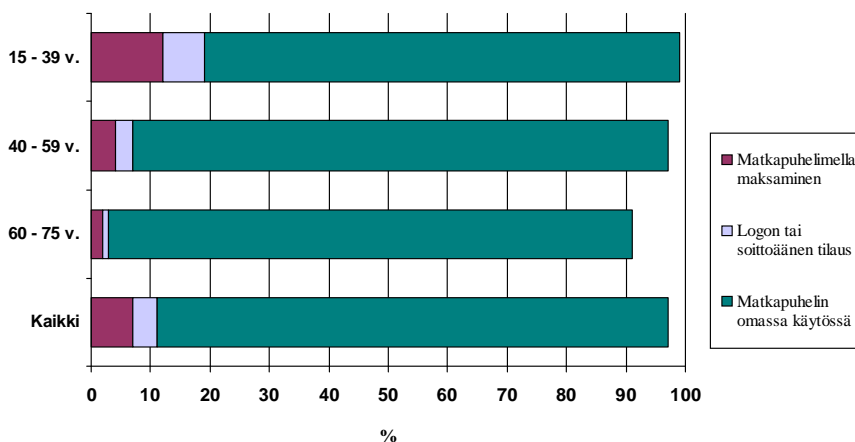
Kuvio 5. Matkapuhelin omassa käytössä, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2006

60-74-vuotiaistakin vain yhdellä kymmenestä ei ole matkapuhelinta omassa käytössään. Matkapuhelimen omistuksessa ei ole enää alueellisia eroja. Joka kolmas voi selailta matkapuhelimellaan internetin www- tai wap-sivuja. 15-39 -vuotiaiden ikäluokassa internetin www- tai wap-sivuja voi selailta matkapuhelimellaan joka toinen ja 60-74-vuotiaiden ikäluokassa yksi kahdestakymmenestä.

Matkapuhelimenkin osalta kiinnostavampaa on tarkastella lisäarvopalvelujen käyttöä. Maksullisten logojen ja soittoäänien tilaaminen on kahden viime vuoden aikana hieman vähentynyt. Kolmen kuukauden aikana maksullisen logon tai soittoäänien oli hankkinut 15-39 -vuotiaista kännykän käyttäjistä vähän yli joka viides ja vuonna 2004 näin oli tehnyt noin joka kolmas. 40-59 -vuotiaista vajaa joka kymmenes oli tilannut logoja ja soittoääniä ja heitä vanhemmista vain ani harva. Matkapuhelimella maksaminen ei ole juurikaan yleistynyt kahden vuoden aikana. Matkapuhelinta oli käyttänyt maksamiseen rahan asemasta pääkaupunkiseudulla, jossa tällaisia erilaisia kännykällä maksamismahdollisuuksia lienee eniten, noin joka kuudes ja muilla alueilla yksi kahdestakymmenestä. Vähintään yhden maksullisen pelin oli ostanut viisi prosenttia (noin 67 000 henkilöä) wap/internetmatkapuhelimen käyttäjistä kolmen kuukauden aikana.

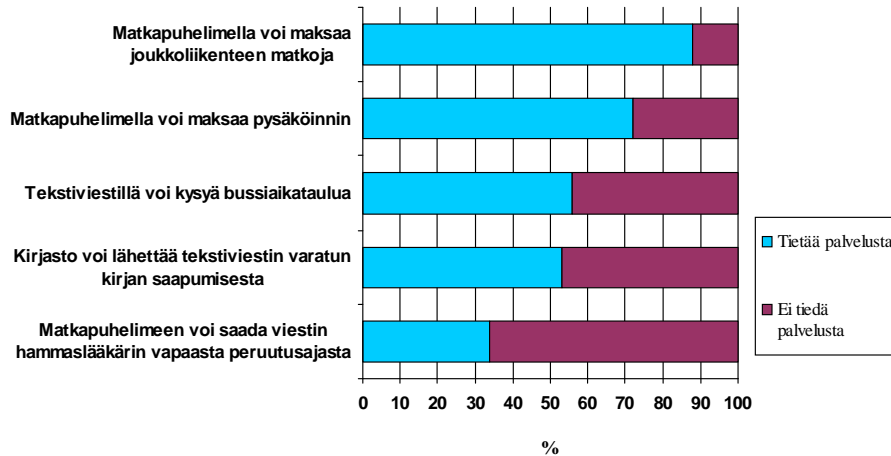
Kuvio 6. Matkapuhelin omassa käytössä, tilannut viimeisen kolmen kuukauden aikana maksullisen soittoäänien tai logon, käyttänyt matkapuhelin rahan asemasta prosentteina 15-74 -vuotiaista ikäryhmän mukaan, marraskuu 2006

2.3. Uudet matkapuhelinpalvelut

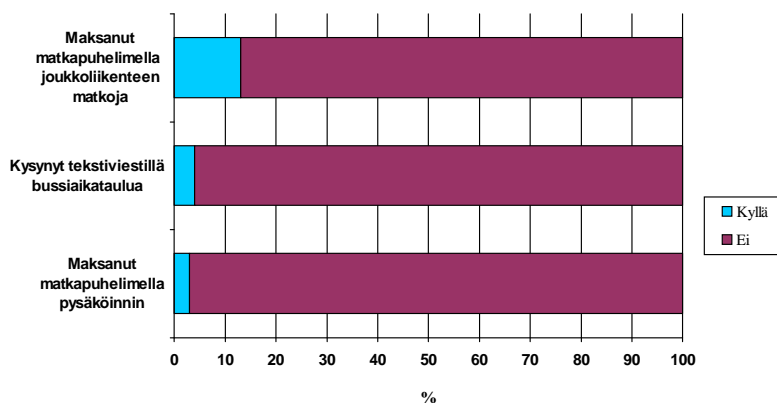
Uusia maksullisia matkapuhelinpalveluja on lanseerattu muun muassa joukkoliikenteen käyttäjille. Haastatteluisissa selvitettiin, kuinka laajasti palveluista tiedetään ja kuinka moni on käyttänyt niitä. Kysymykset matkapuhelinpalveluista rajattiin vain suurten kaupunkien asukkaille, sillä ne ovat käytössä tai niitä on tarkoitus ottaa käyttöön ensin suurimmissa kaupungeissa. Asukkaita kysyttiin, ovatko he kuulleet viidestä matkapuhelinpalvelusta. Palvelut eivät olleet kyselyajankohtana käytettävissä jokaisella paikkakunnalla.

Kuvio7a. On kuullut matkapuhelinpalvelusta marraskuu 2006, prosenttiosuus suurten kaupunkien¹ asukkaista

Yleisimmin tiedettiin, että matkapuhelimella voi maksaa joukkoliikenteen matkoja. Palvelusta oli kuullut melkein yhdeksän kymmenestä asukkaista. Pääkaupunkiseudulla palvelusta tiesi 95 prosenttia (ja 91 % vuonna 2005) ja muissa kaupungeissa 75 prosenttia (ja 71 % vuonna 2005). Lähes kolme neljästä oli kuullut pysäköinnin maksamisesta matkapuhelinta käyttäen. Yli puolet tiesi, että tekstiviestillä voi kysyä bussiaikataulua ja että kirjasto voi lähettää tekstiviestin varatun kirjan saapumisesta. Kirjastopalvelusta oltiin kuultu useammin muissa kaupungeissa kuin pääkaupunkiseudulla. Noin joka kolmas tiesi mahdollisuudesta saada viesti hammaslääkäriin peruutusajasta, josta tiedettiin yhtä usein kuin vuotta aiemmin. Bussiaikataulujen kysymyksestä tekstiviestillä tiesi 56 prosenttia, kun vuosi sitten 49 prosenttia.

Kuvio7b. On käyttänyt matkapuhelinpalvelua marraskuu 2006, prosenttiosuus niistä suurten kaupunkien asukkaista, jotka kuulleet palvelusta

Vain harva oli käyttänyt matkapuhelinpalveluja, vaikka tiesi niistä. Ne eivät ole kaikkialla vielä käytössäkään. Joukkoliikenteen matkoja oli matkapuhelimella maksanut palvelusta kuulleista 13 prosenttia, ja palvelusta oltiin laajasti tietoisia. Vuosi sitten 11 prosenttia oli käyttänyt palvelua. Vain neljä prosenttia väestöstä, jotka tiesivät mahdollisuudesta kysyä tekstiviestillä bussiaikataulua, oli kysynyt niitä, osuus oli pysynyt ennallaan viime vuodesta. Ja koska palvelusta tiesi yli puolet väestöstä, niin ani harva on todennut, että palvelulla on käyttöarvoa. Matkapuhelimella pysäköinnin maksaminen oli vieläkin harvinaisempaa, kolme prosenttia palvelusta kuulleista oli tehnyt niin, kun vuosi sitten kaksi prosenttia.

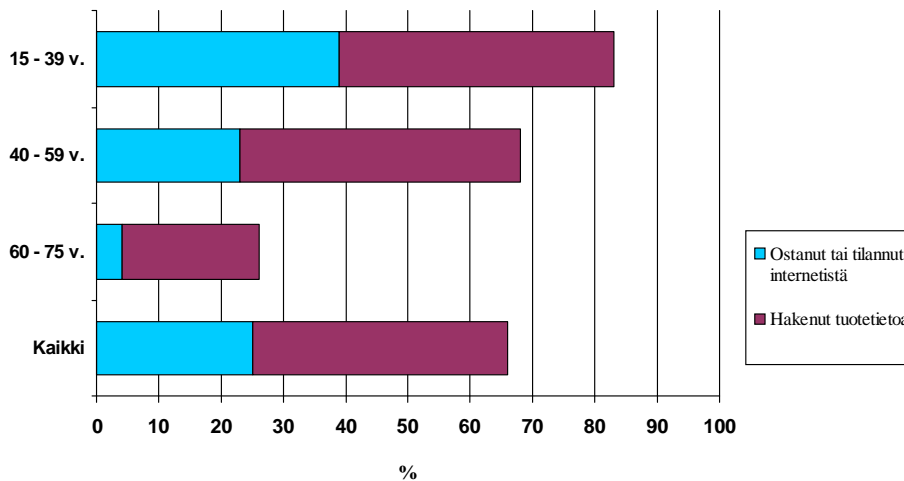
¹ Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu ja Lahti

Aikaisemmissa tutkimuksissa on todettu, että matkapuhelimen lisäarvopalvelut ovat yleistyneet vain vähän neljän viime vuoden aikana, vaikka palveluntarjonta on laajentunut. Voi päätellä, että keskeisin käytön este ei välttämättä ole palvelun tuntemattomuus vaan jotkin muut seikat. Olisi aiheellista pohtia käyttämättömyyden syitä. Ilmeisesti totunnaisista maksutavoista ja -rutiineista luopumiseen on korkea kynnys, ja toisaalta voidaan kysyä, että täytyisikö joukkoliikenteen aikataulupalvelujen hintoja alentaa, jotta kuluttajat kokevat saavansa riittävästi konkreettisia hyötyjä. Vastaajilla voi olla käytössään esimerkiksi kuukausilippu tai ei käytä parkkipaikkoja, joissa parkkimaksun voi maksaa kännykällä.

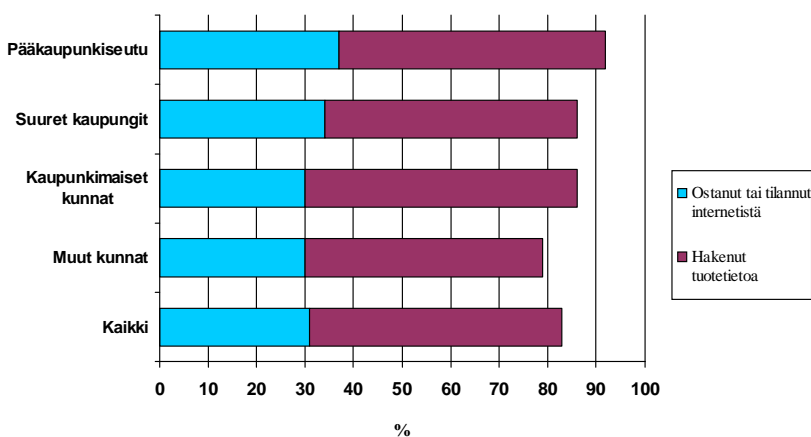
3. Internetin käytön yksityiskohtaisempi tarkastelu

Tämä jakso aloitetaan tarkastelemalla tuotetiedon etsintää ja verkkokaupan käyttöä (= ostanut tai tilannut hyödykkeitä netistä). Kaikista 15-74 vuotiaista joka neljäs oli tilannut tai ostanut tuotteita internetistä haastattelua edeltävän kolmen kuukauden aikana. Internetin käyttäjistä verkkokaupassa oli käynyt joka kolmas. Lähes kaikki internetiä käyttäneet ovat hakeneet sillä tietoa tuotteista ja palveluista. Nuorimmassa ikäryhmässä neljä kymmenestä on tilannut tai ostanut jotain verkkokaupasta kolmen kk:n aikana. Osuus on suunnilleen 40 prosenttia laskettuna koko ikäluokasta tai ikäluokan internetikäyttäjistä, sillä internetin käyttäjäosuus on lähes sata prosenttia. 60-75-vuotiaista vain neljä prosenttia oli käynyt verkkokaupassa kolmen kuukauden aikana, kun vuonna 2004 heitä oli noin kolme prosenttia. Internetin käyttäjistä laskettuna 11 prosenttia heistä oli käynyt verkkokaupasta. 40-59-vuotiaiden ryhmässä yhä useampi on tehnyt verkkohankintoja. Vanhemmat ikäluokat hankkivat nuorempia useammin verkosta esimerkiksi matkoja ja hotellivaroituksia. Tänä syksynä oli suurissa kaupungeissa käyty vähän useammin nettiostoksilla kuin harvaan asutuilla alueilla. Verkko-ostamisen volyymissa ja tuoteryhmien suosiossa esiintyy kausivaihtelua. Kysyttäessä verkko-ostamisen motivaatioista ilmeni, että nettiostamisen helppous on kaikkein motivoivin tekijä verkko-ostoksille lähtemiseen.

Kuvio 8. Internetin käyttö verkko-ostoksiin ja tuotetiedon hakuun ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista

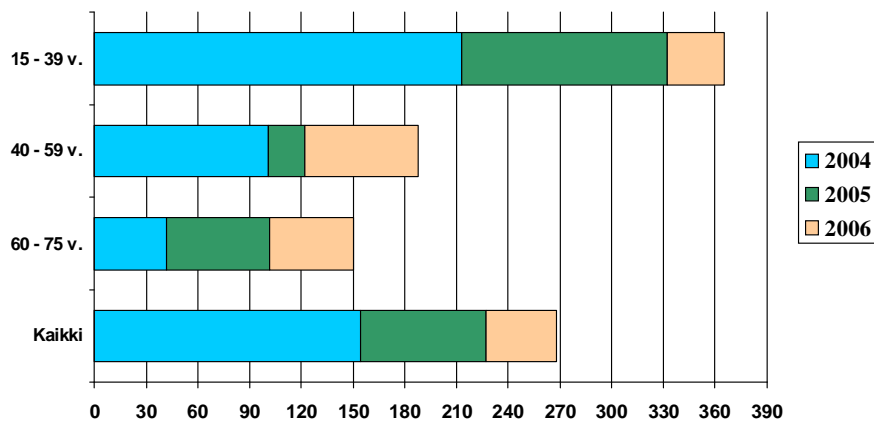
Kuvio 9. Internetin käyttö verkko-ostoksiin ja tuotetiedon hakuun aluetyypin mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista

Internetiä käytetään yhä enemmän vapaa-aikana. Seuraavat kaksi kuviota tarkastelevat internetissä käytettyä aikaa. Ikäryhmien välillä on eroja. Syksyllä 2004 käytettiin nettiyhteyksiin aikaa kaksi ja puoli tuntia viikossa, syksyllä 2005 melkein neljä tuntia viikossa ja vuotta myöhemmin neljä ja puoli tuntia. Muutos on huomattava. Selitys voi olla, että moni kotitalous on vaihtanut aiemman hitaan internet-yhteyden laajakaistaan. Internetin uudet yhteydet ovat melkein aina laajakaistayhteyksiä. Haastattelututkimusten mukaan laajakaistayhteyden hankkineet kotitaloudet käyttävät internetiä useammin viihteellisiin tarkoituksiin kuin muunlaisen internetyhtey-

den varassa olevat ja että laajakaistayhteyteen vaihtaminen lisää internetin käyttöä. Vapaa-ajan internetikäyttö on kasvanut eniten yli 40-vuotiaiden joukossa.

Kuvio 10. Sähköpostin, chatin tai internetin keskimääräinen käyttöaika minuutteina viimeisen 7 päivän aikana marraskuussa 2004, 2005 ja 2006, prosentteina 15-74 -vuotiaista internetiä viimeisen 7 päivän aikana vapaa-ajalla käyttäneistä ikäryhmän mukaan

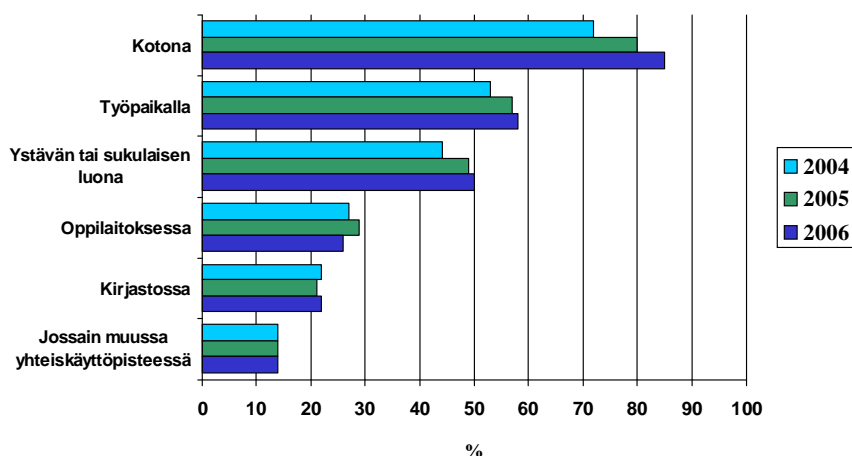

Eri aluetyyppienkin välillä on internetin vapaa-ajankäytössä aikaeroja. Pääkaupunkiseudun ja muiden suurten kaupunkien käyttäjät käyttävät viikossa noin viisi tuntia internetiä vapaa-ajallaan. Muualla viikoittainen käyttöaika on noin neljä tuntia. Internetin vapaa-ajan käyttö on tasaantunut aluetyyppien välillä vuoden ajanjakson kuluessa.

3.1. Internetin käyttöpaikat

Tarkastelua jatketaan internetin käyttöpaikkojen suosion vertailulla ja edetään siitä sitten käyttöpaikkaproblematiikkaan.

Kuvio 11. Internetin käyttöpaikat kuluvan vuoden aikana prosentteina internetiä joskus käyttäneistä, marraskuu 2004, 2005 ja 2006

Internetiä käytetään yleisimmin kotona. Jonkun muun luona otetut internetyhteydet olivat huomattavan yleisiä ainakin lähes vuoden mittaisella tarkastelujaksolla. Kirjastosta oli tuona aikana internetyhteyksiä ottanut noin joka viides joskus nettiä käyttänyt. Jossain muussa yhteiskäyttöpisteessä käyttäneitä oli noin 15 prosenttia.

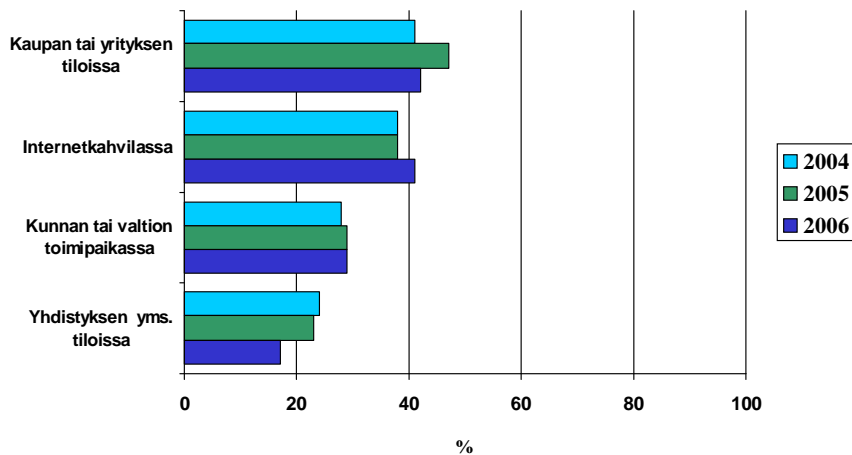
Vuonna 2006 internetiä käytettiin useammin melkein kaikissa käyttöpaikoissa kuin vuosina 2005 ja 2004. Kotikäyttö on yleistynyt eniten, mitä ilman muuta selittää se, että internetyhteyden on hankkinut kahden vuoden kuluessa noin 15 prosenttia kotitalouksista. Käyttö on yleistynyt myös jonkun toisen luona ja työpaikalla. Suosituimmat käyttöpisteet ovat kasvattaneet suosiotaan edelleenkin. Kirjastokäyttäjistä noin kolme neljästä ja muissa yhteiskäyttöpisteissä internetiä käyttäneistä yli puolet oli iältään 15-39-vuotiaita. Julkisissa käyttöpisteissä, ku-

ten kirjastossa tai jossain muussa yhteiskäyttöpisteessä internetin käyttö on pysynyt ennallaan. Internetiä käyttämättömät henkilöt eivät ole motivoituneet internetin käyttöön yhteiskäyttöpisteiden avulla ei ole ainakaan vielä toteutunut.

Taajama-alueiden mukaisia erot internetin kotikäyttömahdollisuudessa ovat kaventuneet vuosikymmenen alussa. Koti-internet on hankittu pääkaupunkiseudun talouksista noin 72 prosenttiin ja syrjäseuduilla noin 60 prosenttiin talouksista muiden alueiden ollessa noin 64 prosentin lukemissa. Internetin hankintaa selittävät taajama-astetta enemmän muut tekijät, kuten esimerkiksi perheen koko ja käytettävissä olevat tulot. Kaupungeissa internetin työpaikkakäyttö on yleisempää kuin harvaan asutuilla alueilla. Muissa käyttöpaikoissa ei ole huomattavia eroja kaupunkien ja maaseudun välillä.

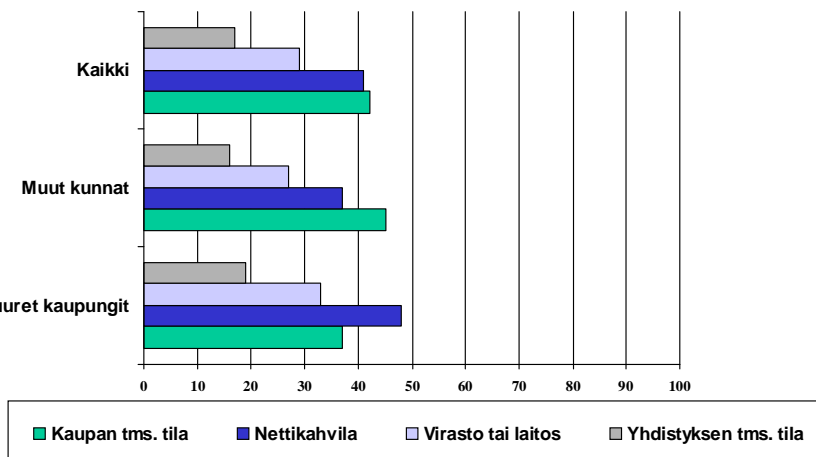
Kuvion 12 perusteella arvoituna kauppojen ja muiden yritysten tiloihin sijoitetut yhteiskäyttöpisteet ja internetkahvilat ovat olleet suosituimpia yhteiskäyttöpisteitä. Eri yhteiskäyttöpisteiden suosituimmuus ei ole juurikaan muuttunut kahden vuoden kuluessa. Opiskelijoiden ja työllisten keskuudessa olivat internetkahvilat suosituin käyttöpiste. Eläkeläisillä puolestaan suosituin käyttöpiste oli kaupan tai yrityksen tilat. Eläkeläisten tieto on hyvin epävarma vähäisen havaintomäärän vuoksi.

Kuvio 12. Internetin käyttö kuluvan vuoden aikana eri tyyppisissä yhteiskäyttöpisteissä prosentteina internetiä jossain yhteiskäyttöpisteessä käyttäneistä, marraskuu 2004, 2005 ja 2006

Internetin saavutettavuuden kannalta on tarpeellista tarkastella asiaa myös alueellisesta näkökulmasta. Kun tehdään karkeampi jako taajama-asteen mukaan niin kuviosta 13 huomataan, että kaupan tms. tila ja nettikahvila ovat kaupunkiympäristössä asuvien suosimia yhteiskäyttöpisteitä, ja harvemmin asutuilla seuduilla suosituin käyttöpaikka on kaupan tms. tila. Tulokset ovat vain suuntaa antavia vastaajien vähäisen määrän takia.

Kuvio 13. Yhteiskäyttöpisteitä käyttäneiden osuudet vuoden 2006 aikana yhteiskäyttöpistettä käyttäneistä prosentteina aluetyypin mukaan marraskuu 2006

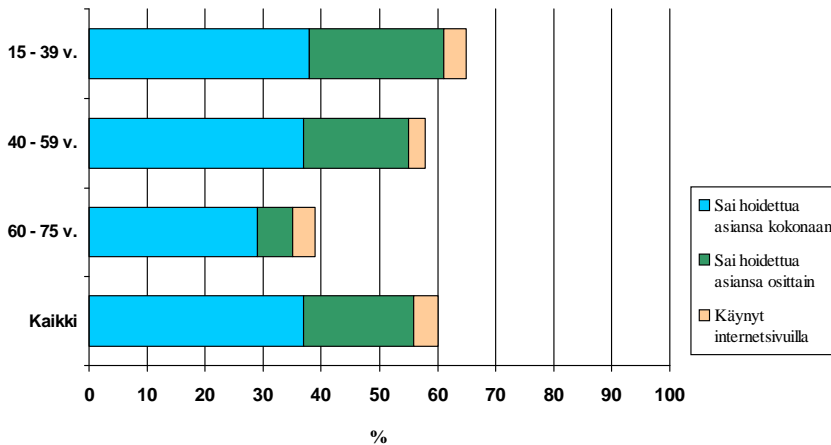

Yhteiskäyttöpisteiden tarpeellisuutta selvitettiin myös kysymyksellä ”Onko teillä ollut tilanteita, joissa yhteiskäyttöpisteestä oli tai olisi ollut hyötyä?” Joka kolmas arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi ja säännöllisistä internetkäyttäjistä neljä kymmenestä. Internetin päivittäiskäyttäjien mielestä yhteiskäyttöpisteet ovat hyödyllisimpiä. Internetin käyttäjät, joilla ei ole koti-internetiä arvioivat yhteiskäyttöpisteet hyödyllisemmiksi kuin internetin kotikäyttäjät. Koko 15-74-vuotiaasta väestöstä 33 prosenttia arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi ja 63 prosenttia arvioi hyödyttömiksi. Kysymykseen jätti vastaamatta neljä prosenttia. Vuonna 2004 reilu kolmannes arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi, eikä osuus ole juurikaan vaihdellut kolmen vuoden aikana. Ylipäätään näyttää siltä, ettei yhteiskäyttöpisteiden merkitys internetkäyttäjille ole ainakaan kasvamassa. Taajamissa yhteiskäyttöpisteistä arveltiin useammin olevan hyötyä kuin maaseudulla. Miten etäisyydet vaikuttaa asiaan, on epäselvää. Maaseudulla elämäntyöli lienee kiirettömämpää - ehkäpä kiirettömämpää myös internetin ääreen. Naisten ja miesten arvioiden jakautumisissa ei ole eroa. Kun asiaa tarkastellaan ikäluokkien mukaan, niin useampi kuin neljä kymmenestä 15-39-vuotiaista arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi, 40-59-vuotiaista 32 prosenttia ja 60-74-vuotiaista vain 14 prosenttia. Vanhimmassa ikäluokassa moni jätti vastaamatta kysymykseen.

4. Julkisten palvelujen käyttö internetin kautta

Kuusi kymmenestä internetiä joskus käyttäneistä oli elokuun alun jälkeen käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla. Kaikkiaan noin kaksi miljoonaa henkilöä. Heistä 63 prosenttia sai hoidettua asiansa kokonaan ja 32 prosenttia osittain netin kautta. (kuvio 14) Yli 60-vuotiaiden käyminen internetsivuilla on yleistynyt eniten vuoden kuluessa. Syksyllä 2005 heistä oli 28 prosenttia ja vuotta myöhemmin 39 prosenttia käynyt nettisivuilla.

Kuvio 14. Käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla elokuun alun jälkeen, saanut asiansa hoidettu kokonaan, osaksi tai ei lainkaan, prosentteina internetiä joskus käyttäneistä ikäryhmän mukaan, marraskuussa 2006

Niiltä vastaajilta, jotka sanoivat hakeneensa tietoa kunnan tai valtion palveluista vuoden 2006 aikana netin kautta tiedusteltiin, mistä palvelusta oli kyse. Haastattelijat käyttivät ns. utelutekniikkaa, jossa vastaajaa pyydetään muistelemaan kaikki mahdolliset palvelut, joita oli käyttänyt. Haastattelijat sijoittivat vastaukset valmiiseen palvelulistaan sopivaan kohtaan tai kohtaan 'jokin muu'. Tulokseksi saatiin seuraava palvelujen käyttöjärjestys, joka antaa yleiskuvan asiasta. Taulukosta ilmenee, kuinka monta käyttölausumaa kukin palvelu sai laskettuna prosenttiosuutena netin kautta palveluja käyttäneistä.

Kunnan tai valtion palvelu	2004	2005	2006
Kunnan yleisesittely (esim. matkailutiedon hakeminen)	12	29	24
Työnhaku tai työttömyyteen liittyvä asia	9	15	12
Verotus	6	11	14
Sairauteen tai lääkekorvauksiin liittyvä asia	5	11	9
Asumiseen tai asumistukeen liittyvä asia	4	10	8
Yhteys kirjastoon	5	9	4
Opintotukeen liittyvä asia	2	9	8
Julkisen liikenteen aikataulut ja reitit	7	8	7
Kunnan kulttuuritarjonta	5	8	5
Opiskelu	6	7	9
Rakentamiseen liittyvä tai rakennuslupa-asia	3	4	5
Päivähoitoon liittyvä asia	2	4	3
Kansalais- tai työväenopistoon liittyvä asia	2	1	3
Passi tai ajokorttiasia	1	1	2
Muuttaminen (esim. osoitteenmuutos)	1	1	1
Eläkkeisiin liittyvä asia	1	3	3
Jokin muu	16	30	34

Vuonna 2006 joitakin palveluja oli käytetty useammin ja joitakin harvemmin kuin vuotta aiemmin. Melkein kaikkien palvelujen käyttö oli yleistynyt vuodesta 2004 vuoteen 2005 tultaessa. Kunnan yleisesittelyä oli selailtu kaikkein useimmin.

Ikäryhmittäisessä tarkastelussa 15-39 -vuotiailla oli useammin lausumia työhausta sekä asumis- ja opintotukihakemuksesta. Lausumia ei ollut enää useammin aikataulujen käytöstä, opiskeluun tai kirjaston käyttöön liittyvästä

asiasta. Vanhempikin väestö käyttää näitä palveluja. Vanhin ikäryhmä haki muita useammin tietoa kunnan kulttuuripalveluista. Kaikissa ikäryhmissä haetaan tietoa verotusasioista, julkisen liikenteen aikatauluista ja reiteistä sekä kirjastopalveluista. Naiset hakevat tietoa opiskeluasioista, asumistukiasioista ja päivähoitoasioista useammin kuin miehet, jotka hakevat tietoja verotuksesta ja rakennuslupa-asioista. Kunnan yleisesittely ja opiskeluun liittyvien asioiden tiedonhaku ovat vähän suosituimpia maaseudulla kuin kaupunkialueilla, joissa haetaan useammin tietoa aikatauluista ja reittitiedoista. Alueelliset erot ovat vähäisiä.

Haastattelussa kysyttiin myös internetlomakkeiden käytöstä viimeisen kolmen kuukauden aikana. Kysymys kattoi sekä julkisen että yksityisen sektorin lomakkeet (liite2 kysymys NE20A). Vanhin ikäryhmä käytti vuonna 2004 oleellisesti harvemmin internetlomakkeita kuin muut ikäryhmät, joissa käyttäneitä oli joka kolmas. Ero oli kaventunut syksyllä 2006 vanhimman ikäluokan internetkäyttäjien alettua käyttää internetlomakkeita yhtä usein kuin 40-59-vuotiaat. Koska iäkkäät käyttävät internetiä edelleen muita harvemmin, niin internetlomakkeiden käyttäjien osuus koko ikäluokasta on yhä selvästi pienempi kuin muissa ikäluokissa. Aluetyyppien välillä on taajama-asteen mukainen ero, joka näyttää kaventuneen vuodesta 2004.

Taulukko 1. Internetlomakkeita käyttäneiden prosentiosuus haastattelua edeltävän kolmen kuukauden aikana internetiä käyttäneistä ikäryhmän ja alueentyypin mukaan, marraskuu 2004, 2005 ja 2006

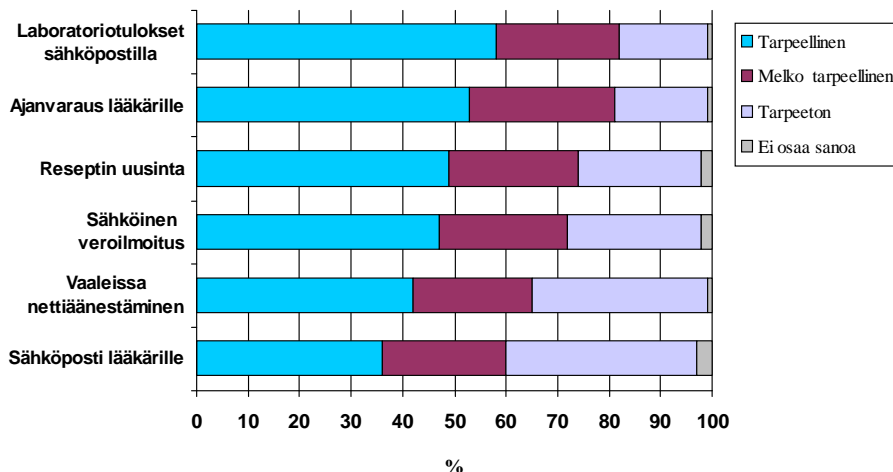
Ikäryhmä	Käytön useus		
	kerran	useammin	ei kertaakaan
15-39-vuotiaat			
2006	20	15	65
2005	18	17	65
2004	16	16	68
40-59-vuotiaat			
2006	15	16	69
2005	16	15	69
2004	17	15	68
60-74-vuotiaat			
2006	15	15	70
2005	9	12	79
2004	5	12	38
Aluetyyppi	kerran	useammin	ei kertaakaan
Pääkaupunkiseutu			
2006	21	21	58
2005	17	20	63
2004	21	22	57
Suuret kaupungit			
2006	15	13	72
2005	20	14	66
2004	16	19	66
Muu kaupungit			
2006	18	11	71
2005	15	14	71
2004	14	11	75
Muut kunnat			
2006	16	16	68
2005	15	15	70
2004	15	13	72
Kaikki			
2006	18	15	67
2005	17	16	67
2004	16	15	69

Internetlomakkeita käyttäneistä noin miljoonasta henkilöstä melkein joka toinen oli palauttanut lomakkeita vain sähköisesti, 31 prosenttia vain postitse ja 22 prosenttia molemmilla tavoilla (liite 2. kysymys NE20B). Tilanne ei ole muuttunut oleellisesti vuodesta 2004.

4.1. Uusiin internetpalveluihin ja verkon turvallisuuteen suhtautuminen

Tässä osiossa tarkastellaan miten 15-74 -vuotiaat suomalaiset internetiä joskus käyttäneet arvioivat mahdollisten internetpalvelujen hyödyllisyyttä. Kysymyksen sanamuoto oli seuraava: ”Pidätkö seuraavien palvelujen käyttömahdollisuutta internetin kautta kansalaisten kannalta tarpeellisena, melko tarpeellisena vai tarpeettomana. Seuraavassa on jakautumat vuodelta 2006 ja tapahtuneiden muutosten arviointia.

Kuvio 15. Mahdollisia internetpalveluja kansalaisille tarpeellisina pitävien osuudet internetiä joskus käyttäneistä, marraskuu 2006

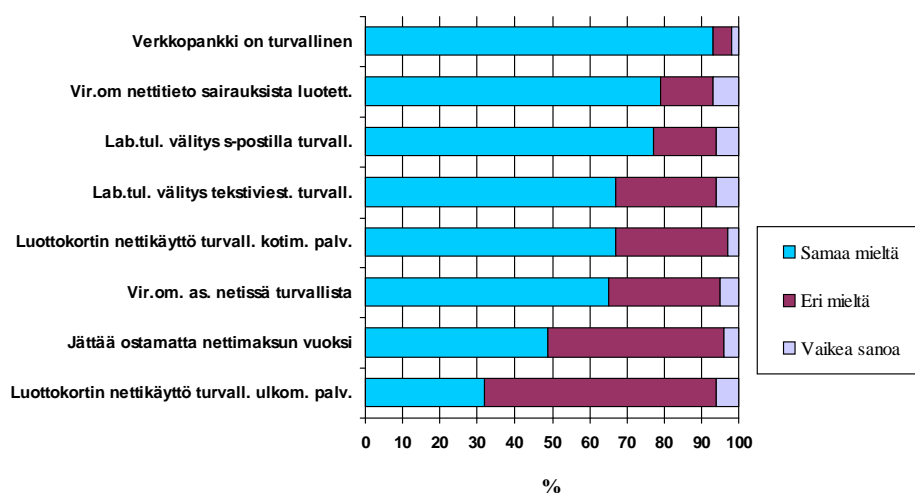

Tarpeellisimpina palveluina netin kautta pidettiin terveydenhuoltoon liittyviä asioita, kuten laboratoriotulokset sähköpostilla, ajanvaraus lääkärille ja reseptin uusinta. Laboratoriotulokset sähköpostilla ja sähköposti lääkärille arvioitiin jonkin verran tarpeellisemmaksi ja reseptin uusinta yhtä tarpeelliseksi kuin vuosi sitten. Sähköisen veroilmoituksen arvioitiin jonkin verran tarpeellisemmaksi kuin viime vuonna. Vaaleissa nettiäänestäminen koettiin myös jonkin verran tarpeellisempänä netin kautta hoidettavana asiana kuin vuonna 2005. Kuitenkaan nettiäänestäminen ei ole vastaajien mielestä oleellisimpien nettipalvelujen joukossa. Missään kysytyssä asiassa ei ole tapahtunut arviota tarpeellisuuden heikentymisestä kahden viime vuoden aikana, joten yleisesti voitaneen todeta, että netin kautta tapahtuvia palveluja kohtaan koetaan kasvavaa kiinnostusta.

Internetpalvelujen turvallisuuteen suhtautuminen

Internetiä joskus käyttänyttä väestöä pyydettiin arvioimaan, kuinka turvallista on hoitaa joitakin asioita netin kautta.

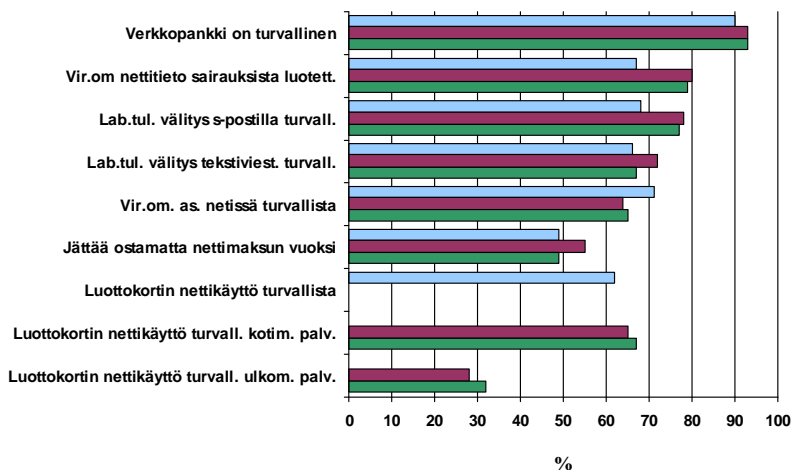
Kuvio 16a. Internetin palvelujen turvallisuutta koskeviin mielipideväitteisiin suhtautuminen nettiä joskus käyttäneiden ryhmässä, marraskuu 2006

Verkkopankkiin luotetaan hyvin yleisesti. Luottamus verkkopankkiin on jopa hieman kasvanut vuodesta 2004, jolloin 90 prosenttia arvioi, että verkkopankki on turvallinen. (kuvio 16b) Luottamuksellisten asioiden hoitamiseen viranomaisten kanssa netin kautta suhtaudutaan varsin myönteisesti. Arvio ei ole muuttunut syksystä 2005. Täysin samaa mieltä viranomaisasioinnin turvallisuudesta netin kautta oli noin joka neljäs. Viranomaisten nettisivujen tietoon sairauksista luottaa neljä viidestä. Sähköpostin ja tekstiviestin välillä ei näyttänyt olevan eroa terveystietojen välityskanavana vuonna 2004. Luottamus sähköpostiin terveystietojen välityskanavana oli kasvanut ja tekstiviestiin pysynyt ennallaan kahden vuoden aikana. Luottokortin nettikäyttöön suhtautui vuonna 2004 kolmannes epäillen. Vuosina 2006 ja 2005 on kysytty erikseen suhtautumista kotimaisten ja ulkomaisten nettipalvelujen käyttöön. Kotimaisiin luottokortilla tehtävien nettipalvelumaksujen toimivuuteen luotettiin huomattavasti enemmän kuin ulkomaisiin. Kaksi kolmesta luotti kotimaisiin välityspalveluihin ja joka kolmas ulkomaisiin välityspalveluihin. Arvio sekä ulkomaisista että kotimaisista nettimaksupalvelujen toimivuudesta oli jonkin verran myönteisempi kuin vuosi sitten. Alle puolet on samaa mieltä väitteen ”Jätän kiinnostavankin tuotteen ostamatta koska en halua maksaa internetin kautta” kanssa. Taulukoissa on esitetty tarkempia jakautumia ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan.

15-39-vuotiaat suhtautuvat luottavaisemmin melkein kaikkiin nettipalveluihin. He luottivat useimmin luottokorttimaksamiseen sekä kotimaisissa että ulkomaisissa palveluissa. 60-74 -vuotiaat suhtautuvat muita ikäryhmiä epäilevämmiin netin turvallisuuteen ja heidän joukossaan on selvästi muita ryhmiä enemmän niitä, jotka eivät osaa ottaa kantaa väitteisiin. Pankkipalvelujen luotettavuudesta on mielipiteissä vain vähän eroja ikäluokkien välillä. 15-39-vuotiaiden luottamus useimpiin internetpalveluihin on jonkin verran kasvanut vuoden kuluessa ja yli 40-vuotiaiden pysynyt useimmissa asioissa ennallaan.

Kuvio 16b. Internetin palvelujen turvallisuutta koskeviin mielipideväitteisiin suhtautuminen nettiä joskus käyttäneiden ryhmässä, marraskuu 2004, 2005 ja 2006

Taulukko 2: Viranomaisasioinnin turvallisuus internetin kautta vuonna 2006

Luottamuksellisten viranomaisasioiden hoitaminen internetin kautta on turvallista	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	27	49	15	7	2	1 607 000
40-59 v.	24	33	24	12	7	1352 100
60-74 v.	21	28	23	16	13	392 100
miehet.....	30	42	15	9	4	1 680 500
naiset.	19	39	24	12	6	1 675 800
kaikki	25	49	20	10	5	3 356 300

Kysyttäessä, miksi ei pidä käyttöä turvallisena, tietoturvakysymykset korostuivat useimmissa kommentissa

Taulukko 3: Verkkopankin turvallisuus vuonna 2006

Verkkopankki on turvallinen	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	79	17	2	1	1	1 606 600
40-59 v.....	77	15	4	2	2	1 352 100
60-74 v.....	64	16	7	7	6	392 100
miehet.....	80	15	3	1	1	1 680 500
naiset.....	74	18	3	3	2	1 675 800
kaikki.....	79	16	3	2	2	3 350 800

Taulukko 4: Luottokorttimaksamisen turvallisuus kotimaisissa internet-palveluissa vuonna 2006

Luottokortilla maksaminen kotimaisissa internet-palveluissa on turvallista	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	30	45	16	8	1	1 606 600
40-59 v.....	23	40	19	13	5	1 352 100
60-74 v.....	20	29	23	20	8	392 100
miehet.....	31	41	15	9	4	1 680 500
naiset.....	20	42	22	13	3	1 675 800
kaikki.....	26	41	18	11	4	3 350 800

Taulukko 5: Luottokorttimaksamisen turvallisuus ulkomaisissa internet-palveluissa vuonna 2006

Luottokortilla maksaminen ulkomaalaisissa internet-palveluissa on turvallista	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	6	38	30	23	3	1 606 600
40-59 v.....	3	21	30	39	7	1 352 100
60-74 v.....	7	6	31	46	10	392 100
miehet.....	7	30	30	27	6	1 680 500
naiset.....	2	25	29	38	6	1 675 800
kaikki.....	5	27	30	32	6	3 350 800

Keväällä 2004 kysyttiin Suomalaiset viestintävälineiden käyttäjinä –tutkimuksessa, millä tavoin on maksanut laskuja. Yhtenä vaihtoehtona oli ”Verkkopankin kautta valtuuttamani henkilön välityksellä”. Useampi kuin joka kymmenes oli antanut verkkopankkinsa tunnukset jonkun toisen käyttöön.

Pankkiasioiden hoitamisesta internetin kautta on tullut internetin käyttäjille rutiinia viime vuosien aikana. Neljä viidestä internetin käyttäjästä oli keväällä 2006 tehdyn haastattelututkimuksen mukaan hoitanut pankkiasioitaan netin välityksellä. Pankkiasioiden hoitoa netin kautta *toisen henkilön puolesta* selvitettiin vuonna 2006 syksyllä: ”Onko joku toinen hoitanut puolestanne pankkiasioita internetin avulla elokuun alun jälkeen?” Kysymys esitettiin erikseen henkilöille, joiden kotitaloudessa ei ole internetiä ja henkilöille, joilla on internetyhteys kotona käytettävissään. Näin voitiin selvittää koti-internetin käyttömahdollisuuden merkitystä pankkiasioiden hoitamiseksi toisen puolesta.

Joku toinen oli hoitanut pankkiasioita noin joka neljännen koti-internetin käyttäjien puolesta. Osuus oli kasvanut viime vuoden 24 prosentista 27 prosenttiin. Ikäluokkien välillä ei ole osuuksissa suuria eroja.

Taulukko 6. Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita internetin kautta, kun kotona on internetyhteys marraskuu 2006

Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita, kotona internet	kyllä	ei	eos	Väestöpohja
18-39 v.....	29	71	0	1 367 000
40-59 v.....	24	75	1	1 201 000
60-74 v.....	24	76	0	337 000
kaikki.....	27	73	0	2 908 000

Vain noin neljän prosentin puolesta, jolla ei ole koti-internetiä käytössä, oli joku toinen hoitanut pankkiasioita. Jakautuma on epävarma vastaajien vähäisen määrän takia. Koti-internetin yleistymisen takia kysymystä ei enää vastaisuudessa kannattane esittää.

Joka kolmannen puolesta oli asioitu muutenkin kuin pankkiasioissa. Osuus ei ole muuttunut syksystä 2005. 60-74 -vuotiaiden ikäluokassa vastaajia on vähän, joten tulos on epävarma.

Taulukko 7. Joku toinen hoitanut puolesta muita kuin pankkiasioita, kun kotona on internetyhteys marraskuu 2006

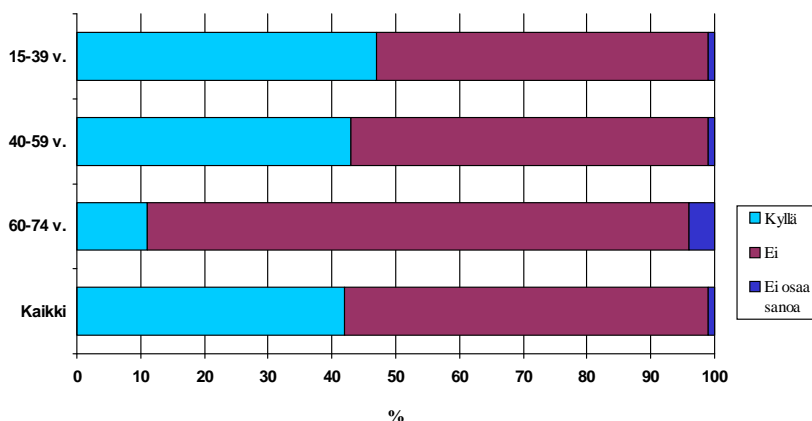
Joku toinen hoitanut puolesta muita kuin pankkiasioita, kotona internet (osuus henkilöistä, joiden puolesta hoidettu pankkiasioita)	kyllä	ei	eos	Väestöpohja
18-39 v.....	31	67	2	401 000
40-59 v.....	44	55	1	291 000
60-74 v.....	35	61	4	80 000
kaikki.....	36	62	2	772 000

4.2. Langaton internet-yhteys

Taajama-alueille on perustettu langattomia laajakaistaverkkoja, jotka ovat ilmaiseksi käytettävissä WLAN-yhteensopivalla laitteella. Näin internetkäyttäjällä on mahdollisuus käyttää verkon peittoalueella internetiä silloinkin, kun hän ei ole kiinteän verkon ääressä.

Internetin käyttäjiltä, joilla oli kannettava tietokone tai kämmentietokone kotitaloudessaan, kysyttiin: ”Olisiko teillä käyttöä langattomalle internet-yhteydelle liikkeessanne julkisissa tiloissa tai kaupungilla?”

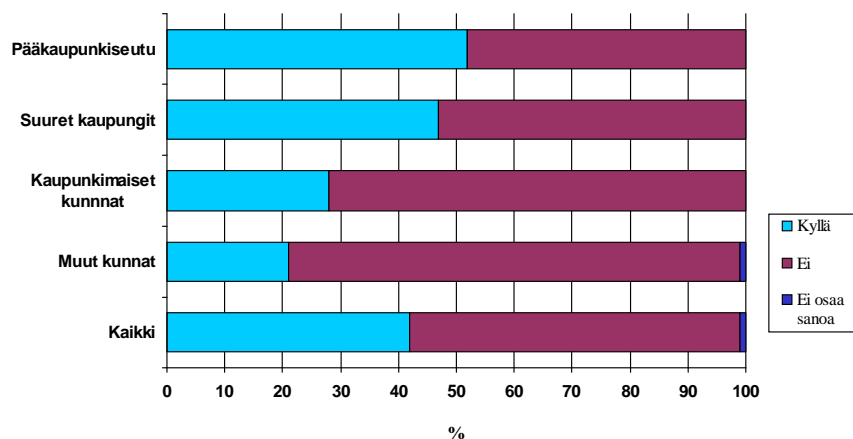
Kuvio 17. Käyttäisi langatonta internet-yhteyttä julkisissa tiloissa tai kaupungilla marraskuu 2006, osuus henkilöistä joilla taloudessa käytössä kannettava tietokone tai kämmentietokone ikäluokan mukaan (60-74 -vuotiaiden jakautuma epävarma vastaajamäärien takia)

Neljä kymmenestä arvioi hyödylliseksi langattoman internetyhteyden julkisissa tiloissa tai kaupungilla. Liikuttetavan tietokoneen, kannettavan tai kämmentietokoneen käyttäjistä 42 prosenttia arvioi, että käyttäisi langatonta

internetyhteyttä julkisissa tiloissa tai kaupungilla. Vuosi sitten osuus oli 35 prosenttia. 15-39-vuotiaiden ja 40-59-vuotiaiden ikäryhmissä kiinnostus langattoman yhteyden käyttöön oli kasvanut vuoden kuluessa ja 60-74-vuotiaiden ikäryhmässä vähentynyt. 60-74-vuotiaiden ryhmässä oli vastaajia vähän, joten tulos on epävarma. Kiinnostus langattoman yhteyden käyttömahdollisuuteen julkisissa tiloissa tai kaupungilla vähenee iän myötä.

Kuvio17b. Käyttäisi langatonta internet-yhteyttä julkisissa tiloissa tai kaupungilla marraskuu 2006, osuus henkilöistä joilla taloudessa käytössä kannettava tietokone tai kämmentietokone taajama-alueen mukaan

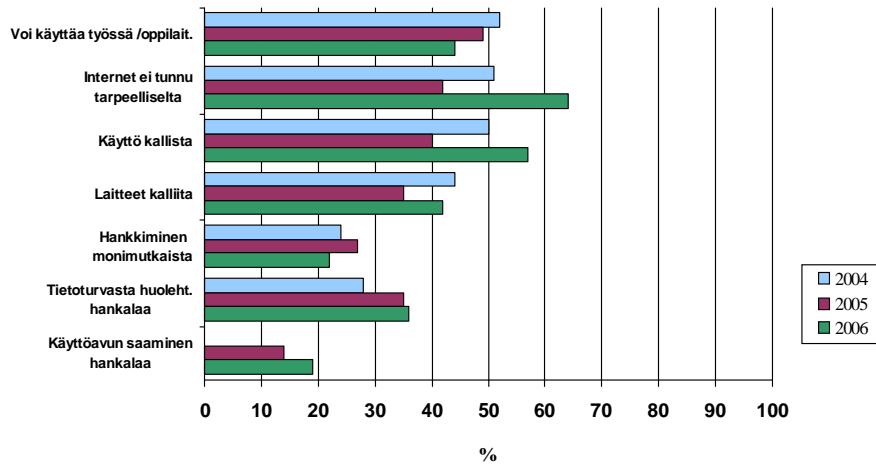

Taajama-aste erottelee kiinnostusta langattoman yhteyden käyttöön enemmän kuin vuosi sitten. Pääkaupunkiseudun väestöstä yli puolet ja maaseutukuntien väestöstä joka neljäs käyttäisi sitä. Langattomia verkkoja on vuoden kuluessa perustettu taajaan asutuille alueilla, mikä saattaa selittää alueellisia muutoksia langattoman verkon käyttökiinnostuksessa.

4.3. Miksi kotona ei ole internetyhteyttä

Tutkimuksessa selvitettiin myös sitä, miten paljon eri tekijät vaikuttavat siihen, ettei kotona ole internetyhteyttä. Kuvion 18 mukaan tietoturvasta huolehtimisella ja internetyhteyden hankkimisen monimutkaisuudella eikä käyttöavun saamisen hankaluudella ole kovinkaan huomattavaa vaikutusta ilman kotiyhteyttä olemiseen. Tietoturvakysymykset ja käyttöavun saamisen hankaluus ovat kuitenkin asioita, joiden merkitys internetin hankkimattoonmuuteen on kasvanut. Käytön kalleus on syynä jonkin verran useammille kuin laitteiden kalleus. Hintatekijöiden merkitys on vaihdellut hintatietoisuuden ehkä vähennyttyä, kun markkinoille on tullut myyntiin usean tyyppisiä internetliittymiä. Mutta ilman internetyhteyttä oloon vaikuttavat vahvimmin sen tarpeettomuus, käyttömahdollisuus muualla ja käytön kalleus. Käyttöavun saaminen on ongelma harvoille. Kuviosta 18 havaitaan, että kolmen vuoden aikana perusteissa ei ole mitään selviä kehityssuuntia. Vuoden 2006 tietoja arvioitaessa on syytä ottaa huomioon, että jakautuma perustuu vähäiseen havaintomäärään, koska vastaajia tähän kysymykseen oli vähemmän kuin aikaisempina vuosina, mikä johtuu siitä, että internetyhteys on yleistynyt ja on jo kahdella kolmesta kotitalouksista.

Kuvio 18. Eri tekijöiden merkitys sille, että kotiin ei ole hankittu internetyhteyttä prosentteina ilman kotiyhteyttä olevista, tekijä vaikuttaa paljon tai jonkin verran, marraskuu 2004, 2005 ja 2006 (jakautumat epävarmoja vähäisen vastaajamäärän takia)

Internetyhteyden hankkineiden kotitalouksien osuus on vuoden 2004 marraskuusta lisääntynyt melkein kaksikymmentä prosenttiyksikköä. Laajakaistayhteys on samaan aikaan yleistynyt liki kolmekymmentä prosenttiyksikköä, ja useampi kuin neljä viidestä internetyhteydestä on laajakaistaliittymä. Vähintään kolmen henkilön talouksista internet-yhteys on jo melkein yhdeksällä kymmenestä. Yhden henkilön talouksista internet-yhteyttä ei ole hankkinut vielä edes joka toinen.

Ehkäpä kotitaloudet, joille hankkimisen monimutkaisuus ja tietoturva ovat esteitä, ovat kaikkein vähiten motivoituneita hankkimaan internetyhteyttä. Yhden hengen talouksissa internetin käytettävyys muualla näyttäisi olevan vaikuttavampi syy kuin suuremmissa talouksissa. Iäkkäiden henkilöiden kotitalouksissa internetin tarpeettomuus näyttäisi olevan peruste useammin kuin nuorempien henkilöiden talouksissa.

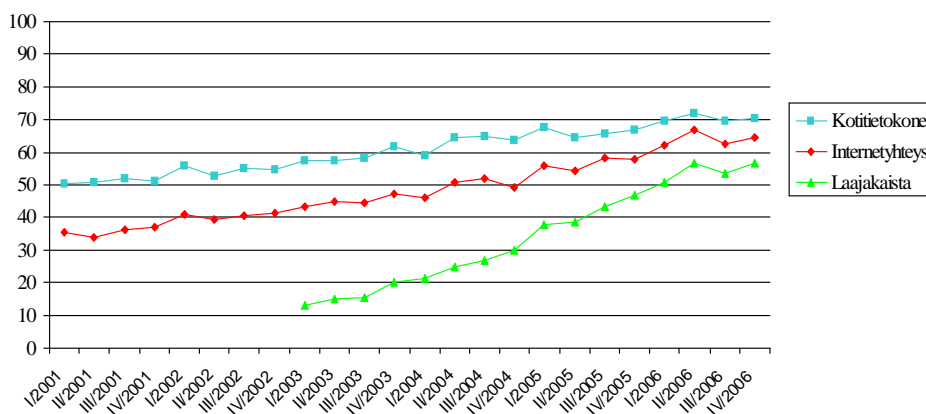
4.4. Laitekannan yleistymisen vuodesta 2004

Kotitietokone on yleistynyt kahden vuoden aikana hitaasti mutta tasaisesti ja internet-yhteys vähän nopeammin. Laajakaistaliittymä on yleistynyt nopeasti kotitalouden koosta riippumatta ja on jo melkein kuudella kymmenestä kotitalouksista ja yhdeksällä kymmenestä internet-talouksista. (kuvio 20) Kotitietokoneen omistavista vähintään kolmen hengen talouksista useampi kuin yhdeksän kymmenestä käyttää koti-internetiä. Laajakaistaliittymän osuus kaikista internetyhteyksistä on suurin yhden henkilön talouksissa ja pienin kahden henkilön talouksissa. Erot osuuksissa talouden koon mukaan ovat kuitenkin kaventuneet vuodesta 2005. Tästä voidaan päätellä, että perhetaloudet ovat viime aikoina vaihtaneet modeemiliittymiään laajakaistoiksi, kun taas yhden ja kahden henkilön taloudet, joilla on aiemmin ollut internet-yhteys muita harvemmin, ovat hankkineet ensiyhteydeksi laajakaistaliittymän. Tieto- ja viestintälaitteita on harvemmin yhden ja kahden hengen talouksissa kuin suuremmissa talouksissa. (taulukko 8) Yksin asuvien iäkkäiden kotitalouteen on hankittu internet-yhteys harvoin. Aikasarjalliseen perustuvan ennusteen mukaan yhden hengen iäkkäiden kotitalouksien palveluja ei voi perustaa kotitietokoneen ja internetyhteyden varaan ainakaan tällä vuosikymmenellä. (ks. Nurmela ja Sirkiä, Futura 2-3/2005, s. 104-116)

Taulukko 8. Kotitalouksien tietokoneet, internet- ja laajakaistayhteydet talouden koon mukaan marraskuussa 2004, 2005 ja 2006 prosentteina kaikista talouksista

	1- 2 henkeä			3+ henkeä			kaikki		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Tietokone	54	59	62	89	89	92	64	67	70
Internetyhteys	40	48	55	76	83	89	49	58	64
Laajakaistayhteys	23	39	48	47	69	78	30	47	57
Talouksia vuonna 2006	1 379 000			676 000			2 415 000		

Kuvio 19. Kotitietokoneen, internet- ja laajakaistayhteyden hankkineiden kotitalouksien prosenttiosuudet vuoden 2001 alusta vuosineljänneksittäin

5. Yhteenveto

Tässä muistiossa esiteltyjen tulosten perusteella on pääteltävissä, että mitä monipuolisemmasta, säännöllisemmästä tai syvemmälle käyttäjän arkiseen toimintaan nivoutuvasta viestintävälineiden ja – palvelujen käytöstä on kyse, sitä suuremmat ovat ikäryhmien ja ehkä myös taaja-asteen mukaiset erot. Kyse ei kuitenkaan ole ainakaan pelkästään ihmisten osaamisen eroista, vaan merkittävä tekijä lienee se, että internetin liittymä- ja palvelutarjonnassa ei näytä olevan ihmisten elämänskaaren vaiheeseen sopivia käyttöön motivoivia palveluja.

Vapaa-ajan internetkäyttöön kulutetaan aikaa selvästi enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Internetin päivittäiskäyttäjien osuus on kasvanut kaikissa ikäryhmissä syksystä 2005. Uusia sähköpostin käyttäjiä on ilmaantunut enemmän kuin uusia internetin käyttäjiä. Internet-yhteyden on hankkinut kahden vuoden kuluessa noin joka kuudes kotitalous, mikä varmaan osaltaan vaikuttaa internetin käyttötottumuksiin. 15-74-vuotiaista yli puoli miljoonaa henkilöä ei ole kokeillut internetin käyttöä. Aluetyyppien väliset erot eivät ole kaventuneet mainittavasti kahteen vuoteen.

Matkapuhelimen uusien lisäpalvelujen käyttäjien kokonaismäärä on lisääntynyt vain vähän. Matkapuhelimella toimivat joukkoliikenteen maksupalveluilla ei ole kovin laajaa käyttäjäkuntaa, vaikka niistä ollaan melko yleisesti tietoisia. Syitä on varmaankin etsittävä käyttötarpeista ja tottumuksista.

Internetin suosituimmat käyttöpaikat ovat aiempaakin suosituimpia. Yhteiskäyttöpisteiden käyttö ei ole laajentunut odotetulla tavalla internetiä muutenkin aktiivisesti käyttävien väestöryhmien ulkopuolelle. Yhteiskäytön arvioi useimmin hyödyllisiksi internetin päivittäiskäyttäjät. Internetin kautta toimivia palveluja pidetään yhä tarpeellisempina. Julkishallinnon nettisivuilla kävijöiden määrä on kasvanut yli 60-vuotiaiden ikäluokassa.

Kokonaisuutena näyttää siltä, että ne jotka jo ennestäänkin ovat käyttäneet internetiä, sähköpostia ja netin asiointipalveluja, käyttävät niitä yhä aktiivisemmin ja monipuolisemmin. Toisaalta iäkkäiden väestöryhmien tieto- ja viestintäteknikan käyttö on lisääntynyt. Tietoyhteiskunnasta syrjäytymiskehitystä ei ole tutkimustulosten perusteella voimistuvia merkkejä. Ylipäätään muutokset ovat vähäisiä vuotta aikaisempaan. Vuoden 2007 alussa ilmestytävä Tilastokeskuksen tietoyhteiskuntaraportti 'Suomalaiset tietoyhteiskunnassa 2006' käsittelee myös tutkimuksen aihealueita.

Liitetaulukko.1

Suomalaisten mielipiteet internetin käytön turvallisuudesta iän mukaan prosentteina internetiä käyttäneistä marraskuussa 2006

Väite A: Luottokortilla maksaminen suomalaisissa internet-palveluissa on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	30	45	16	7	1	1 607 000
40-74 v	22	38	20	14	6	1 750 000
yhteensä	26	42	18	11	3	3 356 000

Väite A2: Luottokortilla maksaminen ulkomaalaisissa internet-palveluissa on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	6	38	30	23	3	1 607 000
40-74 v	4	18	30	40	8	1 750 000
yhteensä	5	27	30	40	9	3 356 000

Väite B: Jätän kiinnostavatkin tuotteet ostamatta, koska en halua maksaa internetissä						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	21	17	27	32	3	1 607 000
40-74 v	44	15	16	19	6	1 750 000
yhteensä	33	16	21	25	5	3 356 000

Väite C: Pankkiasiat hoituvat internetissä turvallisesti						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	79	17	2	1	0	1 607 000
40-74 v	74	15	5	3	3	1 750 000
yhteensä	77	16	3	2	2	3 356 000

Väite D: Luottamuksellisten viranomaisasioiden hoitaminen internetin kautta on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	27	49	15	7	2	1 607 000
40-74 v	23	32	24	12	9	1 750 000
yhteensä	25	40	20	10	5	3 356 000

Väite E: Omien laboratoriotulosten vastaanotto sähköpostilla on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	42	38	11	6	3	1 607 000
40-74 v	43	31	11	6	9	1 750 000
yhteensä	42	35	11	6	6	3 356 000

Väite E1: Omien laboratoriotulosten vastaanotto tekstiviestillä on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	38	33	16	10	3	1 607 000
40-74 v	34	28	16	12	10	1 750 000
yhteensä	36	31	16	11	6	3 356 000

Väite F: Terveysviranomaisten internetsivuilla oleva tieto sairauksista on luotettavaa						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	44	43	7	2	4	1 607 000
40-74 v	36	35	12	6	11	1 750 000
yhteensä	40	39	10	4	7	3 356 000

Liite 2: Puhelinhaastattelun kysymykset

Tähän liitteeseen on koottu ne kysymykset, joita käytetty tietoyhteiskuntaohjelmalle tehdyssä raportissa. Tyko-alkuiset kysymykset on laadittu tietoyhteiskuntaohjelman toimeksiannosta. Muut kysymykset ovat Tilastokeskuksen syksyisin tehtävästä nettiosuututkimuksesta.

NE5. ONKO MATKAPUHELIN

Onko teillä matkapuhelin omassa käytössänne?

Onko matkapuhelin:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE6. INTERNET-PUHELIN

Voiko matkapuhelimellanne selailta internetin www- tai wap-sivuja?

(WWW-sivujen selailu kämmenmikron ja matkapuhelimen välityksellä kuuluu tähän. Tämä kämmenenkokoinen tietokone liitetään matkapuhelimeen joko johdolla tai infrapunasaiteella.)

INTERNET-PUHELIN:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

MP2A MP2A. Matkapuhelin maksut

Oletteko käyttänyt matkapuhelinta rahan asemasta maksamiseen elokuun alun jälkeen?

(esim. ratikkalippu, autonpesu, limsa-automaatit jne.)

Kyllä

Ei,

EOS

NE9. MATKAPUHELIMEN LOGOT JA SOITTOÄÄNET

Montako kertaa olette elokuun alun jälkeen hankkinut omaan tai jonkun toisen matkapuhelimeen maksullisen soittoäänien tai logon?

Vaihtoehdot voi lukea tarvittaessa.

MATKAPUHELIMEN LOGOT JA SOITTOÄÄNET

Logo m-puhelimella:

Ei kertaakaan	1
1-2 kertaa	2
3-5 kertaa	3
Useammin	4
EOS	5

NE91 "9.1 MATKAPUHELIMEN PELIT

Oletteko elokuun alun jälkeen hankkinut matkapuhelimeenne maksullisen pelin kerran, useammin vai ette kertaakaan?@/@/"

"Kerran"

"Useammin ",

"Ei kertaakaan"

NE10. TEKSTIViestien Määrät

Montako tekstiviestiä lähetätte viikon aikana (likimäärin arvioituna)?

TEKSTIViestien Määrät:

0..997

tyko1a "tyko1a Kotona ei ole Internet-yhteyttä

Seuraavaksi kysyn Internetin hankinnasta kotiin.

Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:
/Internet on käytössä työ- tai opiskelupaikalla?"
"Vaikutus

tyko1b "tyko1b Kotona ei ole Internet-yhteyttä
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
/Internet ei tunnu tarpeelliselta?"
: Vaikutus

tyko1c "tyko1c Kotona ei ole Internet-yhteyttä
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
Käyttö on kallista?"
: Vaikutus

tyko1d "tyko1d Kotona ei ole Internet-yhteyttä
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran /vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
Laitteet ovat kalliita?"
: Vaikutus

tyko1e "tyko1e Kotona ei ole Internet-yhteyttä
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
Internetin hankkiminen on monimutkaista?"
: Vaikutus

tyko1f "tyko1f Kotona ei ole Internet-yhteyttä
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
Tietoturva-asioista huolehtiminen on hankalaa?"
: Vaikutus

tyko1g "tyko1g Kotona ei ole Internet-yhteyttä/
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran /vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
/Tietokoneen ja internetin käyttöön tarvitsemaani apua on vaikea saada? "
: Vaikutus

tyko23c. PANKKIASIOINTI

Onko joku toinen hoitanut puolestanne pankkiasioita internetin avulla elokuun alun jälkeen?
(jos kotona ei ole internetyhteyttä)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko23d. MUU ASIOINTI

Hoitiko hän myös muita kuin pankkiasioita? (jos kotona ei ole internetyhteyttä)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE12. SÄHKÖPOSTI

Onko teillä oma yksityinen tai työpaikan tai oppilaitoksen kautta saatu sähköpostiosoite tai -osoitteita?

Sähköposti:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko2

" tyko2. Internetin käyttö /

Oletteko joskus käyttänyt Internetiä (esim. kotona, työssä, oppilaitoksessa tai jossain muualla)?"

"Kyllä",

"Ei"

"EOS"

tyko3a "tyko3a. Internetin käyttö

Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:

"Kotona?"

tyko3b " tyko3b. Internetin käyttö

(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)

"Työpaikalla?"

tyko3c "tyko3c. Internetin käyttö

(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)

"Oppilaitoksessa?"

tyko3d "tyko3d. Internetin käyttö

(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)

"Ystävän tai sukulaisen luona?"

tyko3e "tyko3e. Internetin käyttö

(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)

"Kirjastossa?"

tyko3f "tyko3f. Internetin käyttö

(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)

Jossain muussa yhteiskäyttöpisteessä?"

tyko4a "tyko4a. Internetin käyttö

Missä seuraavista yhteiskäyttöpisteistä olette käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:

Kunnan tai valtion virastossa tai laitoksessa?"

"Kyllä",

"Ei"

"EOS"

tyko4b "tyko4b. Internetin käyttö

Yhdistyksen, järjestön tai vastaavan tilassa?"

"Kyllä",

"Ei"

"EOS"

tyko4c "tyko4c. Internetin käyttö /

Internetkahvilassa?"

"Kyllä",

"Ei"

"EOS"

tyko4d

"tyko4d. Internetin käyttö
Kaupan tai yrityksen tiloissa?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko7 " tyko7. Internetin käyttö

Onko teillä ollut tilanteita, joissa internetin yhteiskäyttöpisteestä oli tai **olisi ollut** teille hyötyä?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

NE16. INTERNETIN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt internetin www-sivuja elokuun alun jälkeen kotona, työssä, oppilaitoksessa tai jossain muual-
la?

Internetin käyttö:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE17. INTERNETIN KÄYTÖN TIHEYS

Käytättekö internetiä:

INTERNETIN KÄYTÖN TIHEYS:

päivittäin tai lähes päivittäin, ...	1
viikoittain, ...	2
kuukausittain, ...	3
harvemmin?	4
EOS	5

NE18. INTERNETIN KÄYTTÖ VAPAA-AJALLA

Oletteko käyttänyt internetiä viimeisen 7 päivän aikana **vapaa-ajalla?**

KÄYTTÄNYT INTERNETIÄ VAPAA-AJALLA:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE19. Kesto yhteensä

Tietokoneiden ja internetin käyttö yhteensä minuutteina

KÄYTTÄNYT INTERNETIÄ VAPAA-AJALLA YHTEENSÄ:

0..6000

tyko34 "tyko34. Internetin käyttö

Oletteko käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla elokuun alun jälkeen?"

"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko12 "tyko12. Internetin käyttö @/@/

Mistä kunnan tai valtion palveluista oli kyse? @/

Utele lisää: Oliko muita palveluja joista haitte tietoa internetistä? Merkitse listaan kaikki esiin tulleet ai-
heet. Älä lue listaa vastaajalle!

"Sairauteen tai lääkekorvauksiin liittyvä asia",
"Verotus",
"Passi tai ajokorttiasia",
"Muuttaminen (esim. osoitteenmuutos)",

"Työnhaku tai työttömyyteen liittyvä asia",
 "Asumiseen tai asumistukeen liittyvä asia",
 "Opintotukeen liittyvä asia" ,
 "Päivähoitoon liittyvä asia",
 "Rakentamiseen tai rakennuslupa asia",
 "Eläkkeisiin liittyvä asia",
 "Julkisen liikenteen aikataulut ja reitit" ,
 "Opiskelu",
 "Yhteys kirjastoon,
 "Kansalais- tai työväenopistoon liittyvä asia
 "Kunnan yleisesittely (esim. matkailutiedon hakeminen)",
 "Kunnan kulttuuritarjonta",
 "Jokin muu"

tyko13

"/tyko13. Internetin käyttö
 Saitteko hoidettua asianne internetin kautta "
 "kokonaan",
 "osaksi"
 "ei lainkaan?"

tyko15b "tyko15b. Internetin käyttö

(Pidätkö seuraavien palvelujen käyttömahdollisuutta internetin kautta kansalaisten kannalta tarpeellisina, melko tarpeellisina vai tarpeettomina:)

Ajanvarausta lääkärille internetin kautta?"
 "tarpeellisina"
 "melko tarpeellisina"
 "tarpeettomina"

tyko15c "tyko15c. Internetin käyttö

Lääkereseptin uusimista internetin kautta?"

"tarpeellisina"
 "melko tarpeellisina"
 "tarpeettomina"

tyko15g "tyko15g. Internetin käyttö

Terveyskeskuksen laboratoriotulosten saamista internetin kautta?"

"tarpeellisina"
 "melko tarpeellisina"
 "tarpeettomina")

tyko15l " tyko15l. Internetin käyttö

Lääkärin puhelinajan sijasta sähköpostikirjeenvaihtoa lääkärin kanssa?"

"tarpeellisina"
 "melko tarpeellisina"
 "tarpeettomina"

tyko15k "tyko15k. Internetin käyttö

Äänestämistä eduskuntavaaleissa internetin kautta?"

"tarpeellisina"
 "melko tarpeellisina"
 "tarpeettomina"

tyko15m "tyko15m. Internetin käyttö

Sähköistä veroilmoitusta tai sähköistä veroehdotusta internetin kautta?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"
 "tarpeettomina"

tyko23a. PANKKIASIOINTI

Onko joku toinen hoitanut puolestanne pankkiasioita internetin avulla elokuun alun jälkeen? (jos kotona internet)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko23b. MUU ASIOINTI

Hoitiko hän myös muita kuin pankkiasioita? (jos kotona internet)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE20A "@ /20A. INTERNET-LOMAKKEET@/@/

Internetissä on erilaisia lomakkeita, joita voi käyttää asioiden hoitamisessa paperisten lomakkeiden sijasta. Oletteko elokuun alun jälkeen käyttänyt tällaisia internetlomakkeita omien tai perheenne asioiden hoitamiseen:

(Rekisteröityminen jonkin sivuston käyttäjäksi, deittilmoitukset yms. eivät kuulu tähän.

Oleellista on, että lomakkeilla on hoidettu asioita joko viranomaisten tai yksityisten palveluiden tuottajien kanssa. Esim. myyntilmoitus Keltaiseen Pörssiin on asioiden hoitamista.)

"Kerran" ,
 "Useammin",
 "Ei kertaakaan?")

NE20B "20B. INTERNET-LOMAKKEET /

Palautitteko täytetyn lomakkeen/lomakkeet sähköisesti vai kirjeitse vai sekä että?"

"Sähköisesti",
 "Kirjeitse",
 "Sekä että"

NE20. ETSINTÄ INTERNETISTÄ

Oletteko elokuun alun jälkeen etsinyt tuotteita tai palveluja koskevia tietoja internetin kautta (pois lukien työhön liittyvät tuotteet tai palvelut)?

Etsintä internetistä:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE21. HANKINNAT VERKOSTA

Oletteko hankkinut elokuun alun jälkeen internetverkon kautta jotain **omaan tai taloutenne yksityiskäyttöön tai lahjaksi?**

(ostot ja tilaukset: maksaen ostokset välittömästi verkkopankin, luottokortin verkkomaksun tai vastaavan kautta tai maksattamatta tilausta välittömästi)

Tilaukset verkosta:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko9A "Tietokone ja Internet , tyko9

Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:

Luottokortilla maksaminen suomalaisissa internet-palveluissa on turvallista "

: MIELI

tyko9a2 "Tietokone ja Internet , tyko9

Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:

Luottokortilla maksaminen ulkomaalaisissa internet-palveluissa on turvallista "

: MIELI

tyko9b

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Jätän kiinnostavankin tuotteen ostamatta, koska en halua maksaa internetin kautta. "

: MIELI

tyko9c

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Pankkiasiat hoituvat internetissä turvallisesti. "

: MIELI

tyko9e

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Omien laboratoriotulosten vastaanotto sähköpostilla on turvallista. "

: MIELI

tyko9e1

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Omien laboratoriotulosten vastaanotto tekstiviestillä on turvallista. "

: MIELI

tyko9f

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Viranomaisten Internetsivuilla oleva tieto sairauksista on luotettavaa. "

: MIELI

tyko9D

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Luottamuksellisten viranomaisasioiden hoitaminen internetin kautta on turvallista. "

: MIELI

tyko10 ILMAINEN KOTI-INTERNETYHTEYS

Onko koti-internetyhteytenne työnantajan maksama tai ilmainen luottamustoimen vuoksi: (myös osittain maksama: kyllä)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11a MATKAPUHELINPALVELUT

Oletteko kuullut, että matkapuhelimella voi maksaa joukkoliikenteen matkoja?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11B MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että matkapuhelimella voi maksaa pysäköinnin?

Kyllä	1
-------------	---

Ei	2
EOS	3

tyko11c MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että tekstiviestillä voi kysyä bussiaikataulua?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11d MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että matkapuhelimeen voi saada viestin hammaslääkärin vapaasta peruutusajasta?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11e MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että kirjasto voi lähettää tekstiviestin varatun kirjan saapumisesta?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11a_1 MATKAPUHELINPALVELUJEN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt tätä mahdollisuutta (maksanut matkapuhelimella joukkoliikenteen matkoja) ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11b_1 MATKAPUHELINPALVELUJEN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt tätä mahdollisuutta (maksanut matkapuhelimella pysäköinnin) ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11c_1 MATKAPUHELINPALVELUJEN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt tätä mahdollisuutta (kysynyt tekstiviestillä bussiaikataulua) ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko16 MATKAPUHELINPALVELUT

Olisiko teillä käyttöä langattomalle internet-yhteydelle

liikkuessanne julkisissa tiloissa tai kaupungilla ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3